VIIKONVAIHDE

PASSIPAIKALLA

Hävettävä joukkopako

Jörn Donnerilla (r.) oli valtiopäivien avajaisissa sama tilanne kuin Pohjantähden Kivivuoren Jannella häissään: kerrankin oli vastattava suoraan.

Mutristellen Donner suostui lukemaan sata vuotta noudatetut vuorosanat. Niin hänestä tuli kaikkien aikojen vanhin ikäpuhemies kahta päivää vaille 81 vuoden iässä. **Miina Sillanpään** (sd.) 67 vuotta kestänyt ennätys ylittyi neljällä kuukaudella.

Vaalikauden alussa ikäpuhemiehen tehtäviä hoitanut **Kauko Tuupainen** (ps.) istui 73-vuotiaana riviedustajien joukossa virkeänä, kuten aktiiviselle avantouimarille kuuluu.

Kaikista edustajistamme ei voi sanoa samaa. Moni väsyi kesken äänestyksen ja seremonioiden loppuvaiheessa alkoi todellinen joukkopako. Kansanvallan juhla muuttui irvikuvakseen.

Kansanvaltaa karkuun

Puhemies **Eero Heinäluoma** (sd.) sai 143 ääntä, kymmenen vähemmän kuin viimeksi. Varapuhemies **Pekka Ravin** (kok.) äänimäärä putosi vielä enemmän (160–189).

Vain toisen varapuhemiehen **Anssi Joutsenlahden** (ps.) äänimäärä nousi (114–145). Mutta siitä äänestyksestä marssi ulos lähes parikymmentä edustajaa. Viimeksi Joutsenlahdella oli vastaehdokkaana keskustan ex-puheenjohtaja **Mari Kiviniemi**. Nyt Kiviniemen pohjalainen sisu ei sallinut jäädä kilpailijaa äänestämään.

Keskustajohtaja **Juha Sipilä** sanoi vuosi sitten Kiviniemi-operaation karahdettua, että tänä vuonna ei vastaava toistu. Niin vain esimerkiksi Sipilän taannoinen vastaehdokas **Tuomo Puumala** (kesk.) luikki salista Joutsenlahti-äänestyksen alkaessa. Toki paenneiden joukossa oli monen muunkin puolueen edustajia.

Hysteerinen joukkopako alkoi kuin protestina valittuja puhemiehiä vastaan.

Moraalikato ammotti

Puhemiehistön esittäessä juhlallisia vakuutuksiaan useat perussuomalaiset näyttivät heille takapuoltaan. ”Persu” on ihan täsmällinen sana kuvaamaan sitä porukkaa.

Puhemies Heinäluoman perinteisen valintapuheen alkaessa salissa oli enää 38 edustajaa. Sekin joukko hupeni. Kokeneet edustajat **Jukka Gustafsson** (sd.), **Kari Rajamäki** (sd.), **Seppo Kääriäinen** (kesk.), **Ilkka Kanerva** (kok.), **Ben Zyskowicz** (kok.) ja **Pentti Kettunen** (ps.) istuivat arvokkaasti paikoillaan. He tunsivat varmasti syvää häpeää moraalikadon vuoksi.

Kansanedustajat saavat työnsä vaativuuteen nähden erittäin hyvää palkkaa. Korkeampikin palkka olisi puolustettavissa, koska he ovat kansan valitsemia ylimpiä luottamushenkilöitä.

Palkan eteen pitää tehdä kuitenkin töitä. Puhemiehistön vaali on eduskunnan tärkein valintatoimitus, koska puhemies on hierarkiassa tasavallan kakkoshenkilö.

Heinäluoma muistutti, että vaalikauden lopussa äänestäjät jakavat edustajille lopputodistuksen. Erityisesti sivistyneisyydellään kehuskelevan kokoomuksen ja kansanvallalla keikaroivien sosiaalidemokraattien tuolit ammottivat silloin tyhjyyttään.

Suuret saappaat

Voikkaan paperitehtaan entinen pääluottamusmies **Jari Lindström** pudotti **Pirkko Ruohonen-Lernerin** perussuomalaisten ryhmänjohtajan paikalta.

Eniten on pohdittu, tapahtuiko vaihdos puheenjohtaja **Timo Soinin** tahdosta vai salliessa. Ehkä Soini ajatteli, että noiden on joskus kuitenkin tultava toimeen ilman häntä.

Ruohonen-Lerner on eduskunnan pikkutarkin pilkunviilaaja. Tyyppinä hän ei ole omiaan ryhmänjohtajaksi. Silti hän sai suhteellisen hyvin 39 kokematonta, osin syvästi asioita osaamatonta omapäisyyttä näyttämään eduskuntaryhmältä. Jari Lindströmillä ei tule olemaan helppoa hänen saappaissaan.

PEKKA ALAROTU

MT 50 VUOTTA SITTEN – TO 30.1.

Jääkaapit tekivät 50 vuotta sitten tuloaan koteihin. 130-litraisen kaapin hinta oli 425 markkaa.

Edullinen verotus houkuttelee suomalaisyrityksiä Viroon

Virossa toimii tuhansia suomalaisia yrityksiä. Usein heikosti kannattava osa siirretään halvan verotuksen ja työvoiman maahan.

Christian Rajalin auttaa yrityksiä alkuun Virossa.

TALLINNA (MT)

Suomalaisia yrityksiä houkuttelee Viroon alhainen verotus, halpa työvoima ja luotettavat markkinat. Myös yhteisestä kulttuuritaustasta on etua. Silti moni yritys kaipaa apua alkuun pääsemiseksi.

Auttavan kätensä ojentaa esimerkiksi konsulttiyritys Cawi Financen toimitusjohtaja **Christian Rajalin**. Yritys myy palveluitaan keskisuurille pohjoismaisille yrityksille, jotka pyrkivät Viron markkinoille.

Minimipalkka 320 euroa kuussa

Rajalin tietää syyn, miksi yritykset mielivät Viroon. Hän muutti itsekin aikanaan Suomesta korkean verotuksen takia.

”Viron valtio on erittäin yritysystävällinen. Firmasta otettu raha maksaa aina 21 prosenttia. Suomessa siihen tulee vaikka mitä kuluja päälle”, hän sanoo.

Voittoveroa ja varainsiirtoveroa ei makseta Virossa. Lisäksi liikkuminen, asuminen ja eläminen on huomattavasti halvempaa kuin Suomessa.

Toinen syy on tietysti halpa työvoima. Keskipalkka Virossa on yhä alle tuhat ja minimipalkka vaivaiset 320 euroa kuussa.

Maassa ei käytännössä ole myöskään ammattiyhdistysliikettä. Sen sijaan kaikkia työntekijöitä suojaa työvoimalaki.

Ongelmia kohtaava työntekijä saa apua työtarkastusvirastosta, maksuttomasti.

Osa vetäytyy pois alkuhuuman jälkeen

Rajalinin mukaan tyypillisesti suomalainen yritys siirtää jonkin heikosti kannattavan toiminnon Viroon.

Yleensä kyseessä on tuotantovaihe, jossa tarvitaan paljon käsityötä. Tytäryhtiön perustamisen myötä emoyhtiön tulos Suomessa paranee ja Viro saa uutta bisnestä kehitettäväksi.

”Usein suomalaiset tulevat pistämään työt alkuun, kunnes heidän tilalleen palkataan virolaiset tekijät ja vastuuhenkilöt.”

Cawin asiantuntemusta tarvitaan yritystoiminnan kehittämiseen ja yhteistyökumppanien hakemiseen. Muutoin tytäryritys helposti ”unohtuu” pyörimään paikallisin voimin.

Toki osa yrityksistä myös vetäytyy Virosta muutaman vuoden jälkeen. Rajalinin mukaan jotkut kokevat markkinat liian pieniksi ja osa kärsii määräaikaisten EU-tukien loppumisesta.

Insinöörejä muuttaa Suomesta Viroon

Virolaiset toivovat maahan myös korkean jalostusasteen teollisuutta ja teknologiateollisuutta, eivätkä pelkästään halpatuotantoa.

Toki maahan on perustettu paljon kannattavia metalli- ja elektroniikka-alan yrityksiä, jotka työllistävät väkeä. Maassa iloitaan siitä, että monessa ulkomaalaisessa yrityksessä työntekijä tienaa yli keskipalkan. Rajalinin mukaan esimerkiksi hitsaaja voi hyvin ansaita kuussa yli 1 500 euroa.

Rajalinin mielestä Suomea huomattavasti alemmissa palkoissa ei ole kyse riistämisestä, koska elinkustannuksetkin ovat pienemmät.

”Virolaisten ostovoima ei ole paljon huonompi kuin suomalaisten.”

Itse asiassa Rajalin tietää, että insinöörejä virtaa jo Suomesta Viroon työkomennuksille osittain paremman ostovoiman perässä. Koko perheen muuttamiseen kannustavat hyvät palvelut ja Tallinnan suomalainen koulu. Rajalin on itsekin tuonut perheensä Viroon.

Mikäli yrittäminen Virossa kiinnostaa, Rajalin kehottaa ottamaan yhteyttä suomalais-eestiläiseen kauppakamariin (FECC).

KATJA LAMMINEN

VEROTUS

Moni Suomesta tuttu vero puuttuu

YRITYKSET
21 prosenttia: lahjavero, luontaisedut ja yhteisövero, joka maksetaan, kun yhtiö jakaa osinkoa.
Näitä ei makseta: varainsiirtovero ja autovero.
Autoetu: yritys maksaa 250 euroa kuussa. Vaihtoehtona ajopäiväkirja.
Arvonlisävero: 20 prosenttia, paitsi lääkkeet, kirjat ja lehdet 9 prosenttia. Palautetaan yritykselle kaikista ostoista.

YKSITYISHENKILÖT
21 prosenttia: tulovero
Näitä ei makseta: osinkovero, luontaisetuvero, varainsiirtovero, autovero, lahjavero, perintövero ja kiinteistövero.
Lähde: Cawi Finance

Yritysten määrä kaksinkertaistui vuosikymmenessä

Suomalaisten yritysten määrä Virossa on yli kaksinkertaistunut alle kymmenessä vuodessa. Vuonna 2012 suomalaisomisteisia yrityksiä oli Viron kaupparekisterissä lähes 4 500.

EU- ja eurojäsenyys ovat lisänneet kiinnostusta samoin kuin yrityksen perustamisen helppous suoraan netissä, kertoo suurlähettilään erityisavustaja **Hannu Arhinmäki** Suomen suurlähetystöstä Tallinnasta.

”Toki joukossa on myös valtava määrä pöytälaatikkofirmoja, joilla ei ole aktiivista toimintaa.”

Kokonaan suomalaisomistuksessa olevien yritysten lisäksi Viron kaupparekisterissä on tuhansittain yrityksiä, joissa suomalainen henkilö tai yritys on jakamassa vastuuta.

Yritykset työllistävät kymmeniä tuhansia

Suomalaisten yritysten tytäryritykset työllistävät Virossa noin 30 000 henkilöä. Siihen päälle tulevat pelkästään Virossa toimivat suomalaisyritykset.

”Aiemmin yritykset tulivat Viroon halvempien työvoimakustannusten takia esimerkiksi alihankintasektorille. Sittemmin työvoimakustannukset ovat nousseet ja työvoimasta on jo pulaa. Jatkossa suomalaiset yritykset toimivat enemmän tietointensiivisillä aloilla ja vähemmän työvoimaa vaativalla aloilla.”

Suomen merkitys taloudelle valtava

Arhinmäen mukaan Suomen merkitys Viron taloudelle on valtava. Suomi on tärkein kauppakumppani noin 15 prosentin osuudella ulkomaankaupasta.

Vuonna 2012 tuonti Suomesta ylitti aavistuksen verran viennin, jonka arvo oli 1,8 miljardia euroa.

Suomalaisen turismin osuus on neljä prosenttia Viron bruttokansantuotteesta. Suomalaiset omistavat myös suuren määrän asuntoja ja kiinteistöjä Virossa.

Suomalaiset investoineet yli kolme miljardia euroa

Viron Pankin tietojen mukaan suomalaiset sijoittajat ovat investoineet Viroon 3,4 miljardia euroa. Määrä lähentelee viidennestä kaikista ulkomaisista suorista investoinneista. Vain Ruotsi on suurempi tekijä.

Suurimmat investoinnit ovat suuntautuneet kaupan alalle, teollisuuteen, kuljetuksiin, rakennussektoriin sekä rahoitus- ja kiinteistöalalle.

Viron suurlähetystön verkkosivuilta *www.estemb.fi* ilmenee, että suurimmat suomalaiset sijoitukset on tehty seuraaviin yhtiöihin: Rakvere Lihakombinaat (HK Ruokatalo), Eesti Gaas, A. Le Coq (Olvi), Valio, Paulig, Fazer, Fortum, Stora Enso, If Eesti Kindlustus, Kesko, Nordea Pank, Skanska EMV, Hotell Viru, Kesko, Rautakirja, YIT Ehitus ja Lemminkäinen.

KATJA LAMMINEN

JAANA KANKAANPÄÄ

Sop Metal Eesti valmistaa virtakiskoja kuparista ja alumiinista. Yritys on juuri investoinut uuteen koneeseen. Kuvassa töitä paiskii Kristjan Jürima.

Suomalaisten omistamat yritykset Virossa

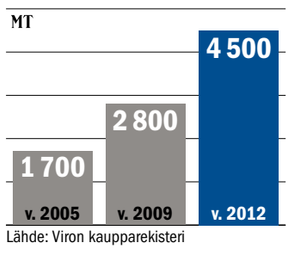

Lähde: Viron kaupparekisteri

Metallipajalla pyyhkii hyvin

Vaasalainen SOP-Metal laajensi tuotantoaan Viroon vuonna 2012. Syynä olivat kasvavat markkinat ja pääasiakas ABB:n sijainti Virossa.

Myös työvoimakustannukset ovat Tallinnassa keskimäärin puolet pienemmät kuin Suomessa.

Nyt SOP-Metal Eesti Oü työllistää viisi henkeä ja tilauksia riittää.

”Viime vuosi oli jo hyvä ja tälle vuodelle odotetaan 50 prosentin kasvua liikevaihtoon. Myös työntekijöitä palkataan lisää”, kertoo Viron yksikön johtaja **Hannu Viljamaa**.

Hän asuu Suomessa, mutta viettää Virossa joka kuukausi noin viikon.

Viljamaan mukaan liiketoiminnan aloittamisessa oli omat haasteensa, kun suhteita piti luoda ja työvoimaa palkata vieraalla kielellä. Varsinkin byrokratiakiemuroissa tarvittiin konsultin apua.

Bisnes kasvussa myös kotimaassa

Yritys valmistaa virtakiskoja ja muita osia sähkö- ja energiateollisuudelle. Raaka-aineina käytettävät kupari ja alumiini tuodaan pääosin Suomesta. Valmiista tuotteista vain pieni osa matkaa takaisin Suomeen.

Viljamaan mukaan Viron liiketoiminta kattaa kymmeneksen koko yhtiön toiminnasta. Tehtaan perustaminen Viroon ei tarkoittanut vähennyksiä Suomessa.

”Vaasassakin väkeä on vain tullut lisää”, toteaa Viljamaa.

KATJA LAMMINEN